Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1·25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22. Ljubljana, Poljanska c. 12, pošt. pr. 104.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1·— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1·— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2·25 D. Pri večjem številu objav popust.

Št. 12. Sreda 9. februarja 1927. Leto II.

Proti demontiranju socialne politike in za zaščito brezposelnih!

Ponovno smo že povdarjali potrebo, da združi delavstvo vse sile v obrambo svojih ogroženih socialnih in političnih pravic.

Kako razume vlada svoje socialno-politične dolnžosti, smo imeli že ponovno priliko spoznati in občutiti. Že nekaj let gre vse socialno-politično delovanje vlade za tem, da ukine sploh vsako socialno politiko! **In to kljub temu, da je baš zadnja leta socialna in gospodarska kriza v naši državi najhujša, in kar je v moralnem in mednarodnem pogledu najbolj gorostasno: kljub temu, da je država celo po mednarodnih pogodbah obvezana ščititi svoje delavstvo, skrbeti zanj v slučaju brezposelnosti itd.! Vlada je demontirala socialno politiko v trenutku, ko je bilo delavstvo socialno-politične zaščite najbolj potrebno.** To je sicer delala tudi pod pritiskom delodajalskih organizacij, ki so mislile, da bo mogoče ukloniti gospodarsko krizo, če se ukinejo, odnosno skrčijo gotove socialno-politične obveznosti in dajatve, danes je pa menda tudi najbolj zakrknjenemu in kratkovidnemu delodajalcu že jasno, da so vzroki gospodarskega propadanja drugje in ne v socialno-političnih dajatvah! Dejstvo je, da je danes naše delavstvo brez pravic in brez dela, da ne ve kam in kako, in da Belgrad še vedno vztraja pri svoji politiki demontiranja socialno-politične zaščite delavstva.

In ne samo to: **Naši državi je bila pridržana izjemna in nezavidljiva čast, da v času najhujše brezposelnosti odreka delavcem brezposelno podporo, zadržujoč v svojih blagajnah celo tisti denar, ki so ga v to svrho plačali delavci sami s svojimi, od infamno nizke plače odtrganimi prispevki! Država ne vrne brezposelnim niti to, kar so za slučaj brezposelnosti sami prispevali!** Še več: **Vlada je ukinila Borze dela, dasi so jih delavci sami s svojimi prispevki vzdrževali!**

Skoraj neverjetno in nemogoče se zdi vse to, in vendar je tako, in ni izven delavskih listov in delavskih organizacij nikogar, ki bi proti temu protestiral.

Demontiralo se je delavsko politiko, vzelo delavcem denar, ki je njihov, ukinilo Borze dela, te edine inštitucije, ki so vsaj v neki meri še pomagale brezposelnim do dela — na ogorčeni ponovni protest delavstva proti takemu nečuvenemu početju se je pa odgovorilo s tem, da se je **vzdržal v veljavi davek na ročno delo, dasi se je ob njegovi uvedbi govorilo le o njegovi provizoričnosti!**

In kakor da bi ne bilo tega porogljivega zanikavanja vseh delavskih potreb in zahtev še zadosti, je vlada v svoji najnovejši deklaraciji naznanila, **da se gospodarski svet, za katerega ustanovitev so se zavzemale tudi delavske organizacije, ne bo osnoval, mesto njega da se bo priklicalo v življenje neki pokvečeni gospodarski odbor, ki ne bo nobeno pravo zastopstvo gospodarskih interesov, producentov in konzumentov, marveč le poslušna karikatura samostojnega gospodarskega parlamenta!** Gospodarski odbor take baže naj bi pomagal rešiti propadajoče gospodarsko in socialno življenje! Ironija!

Vse kaže, da nimamo posla le z reakcionarnim razpoloženjem te ali one trenutne vlade, tega ali onega ministra — marveč s sistemom, ki dela po načrtu za tem, da **se odstrani in uniči vse, kar naj bi bilo količkaj podobno modernemu pojmovanju socialnih dolžnosti vlade do vstvarjajočega naroda.** V teh razmerah ne moremo niti pričakovati, da bi sedanji minister socialne politike, čeprav pozna nedvomno prav dobro predmetna socialna vprašanja in ne dvomimo, da bi osebno tudi rad pomagal zapostavljenemu delavstvu in skušal rešiti na področju socialne politike vsaj to, kar se še rešiti more, mogel res storiti kaj pozitivnega. Prav nič se ne bomo čudili, če se bo še naprej klestilo in mrcvarilo proračune ministrstva za socialno politiko in reduciralo in ukinjevalo socialno-politične dajatve.

Ako nočemo, da bodo brezposelni delavci še nadalje prepuščeni svoji tragični usodi, ako nočemo, da bodo še nadalje demontirali socialno-politične ustanove in teptali socialno-politične zakone in naredbe, tedaj treba, da se začnemo takoj nepopustljivo boriti proti takemu režimu, da tirjamo pomoči za brezposelne in ohranitev socialne politike!

Na taki akciji moramo spet koncentrirati delavske mase, vse delavske mase brez razlike.

Zato je danes naša najnujnejša akcija:

Borba za ohranitev socialne politike, borba za pomoč brezposelnim!

V to svrho se morajo brez odloga organizirati javne akcije, sklicati shodi, prirediti obhode, da opozorimo vladajoči režim, da delavstvo noče umirati v bedi in brezposelnosti!

Še o novi vladi.

Ministrski predsednik Uzunović, ki je že šestič sestavil vlado, spada očitno bolj v krog kamarile in mu je menda prav zaraditega mogoče s toliko mirnostjo delati tako, kakor dela. In prav sestava sedanje vlade, v kateri so tudi trije poslanci slovenske ljudske stranke (brez predsednika stranke dr. Korošca) zbuja v vseh političnih krogih toliko presenečenja, kakor doslej še nobena druga. Vobče pa prevladuje mnenje, da ta vlada, čeprav zatrjuje Uzunović, da je trdna, ne bo mogla vladati in še manj delati, ker dejansko nima večine poslancev na svoji strani. Očividno je tudi, da celo dr. Korošec nima prav posebnega zaupanja v trdnost vlade, ker ni hotel prevzeti nobenega mandata v ministrstvu. To njegovo ravnanje namreč znači, da sedanji vladi ne zaupa ter da hoče imeti kot predsednik kluba prste roke.

Oficiozna poročila tudi pravijo, da je sestavo vlade odobrila radikalna stranka. Poročila pa ne povedo, ali je ta odobritev iskrena in soglasna ali pa ne in kakšne pridržke ima radikalna stranka kot najmočnejša, ker ne verujemo, da bi radikalna stranka hotela kolegialno deliti oblast s strankami, proti katerim je doslej bljuvala strup in ogenj sovraštva.

Sestava nove Uzunovićeve vlade pa vendar le pomeni v zgodovini politične anarhije v državi važno fazo. S svojo taktiko je namreč dr. Korošec, kakor je soditi po belgrajskih poročilih, prepričal vsaj velik del radikalske buržuazije, da je njegova stranka prav tako buržuazna kakor radikali, da je ravnotako patriotična kakor radikali ter da je nje resna volja, da hoče sodelovati v intencijah jugoslovanske buržuazije, kakor delajo vse druge meščanske stranke. Usiljuje se nam mnenje, da je potemtakem dr. Korošec v tem pogledu kljub Pribičevićanskim metodam političnega boja v navedenem smislu deloma uspel. Za Slovensko ljudsko stranko je to uspeh, **ki pa pomeni za politiko države v splošnem in za nas afirmacijo reakcionarnih načel in utrditev meščanske hegemonije v državi.**

Iz tega glavnega političnega razloga sme naš pokret vstop Slovenske ljudske stranke v vlado presojati kot važen dogodek, dasi ne bi radi, da bi zopet nastopile one teroristične metode, ki smo jih imeli pod režimom samostojnih demokratov, ki tudi niso izključene. Saj vemo, da je belgrajski režim buržuazije nekam čudno liberalen, da prepušča vedno posamezne pokrajine v politično in gospodarsko eksploatacijo tistim ljudem, ki slučajno sede z njo v ladi in sicer enkrat muslimanskim begom, enkrat samostojnim demokratom, enkrat radićevcem itd.

Če je sestavljena sedanja vlada na takem načelu, potem nimamo pričakovati politično najlepših dni in sploh smatramo, da je sestavljanje takih vlad križ s križi, ki tudi buržuaziji ne more koristiti, kaj šele delovnim slojem. Znak takih grupacij more biti le medsebojno varanje, ne pa toliko hvalisana državna politika meščanske družbe.

Mi torej od te vlade nimamo mnogo pričakovati, dejansko nič, razen nove boje za svoje pravice. Nobenega razloga nimamo, da bi se veselili raznih kombinacij meščanskih vlad in vladavin, ker te v načelu ne morejo biti nič drugega kakor orodje kapitalistične družbe.

Vstop te ali one majhne stranke v vlado pa pri nas danes tudi v splošnem za razvoj državne meščanske politike ne more pravzaprav imeti nobenega pomena in uspeha, ker je belgrajska čaršija tako jaka, da se na zahteve in želje posameznih političnih strančic niti ne ozira.

Bodimo torej pripravljeni. Zgodovina nas uči, da je reakcija najhujši sovražnik mezdnega delavca, uradnika, obrtnika in kmeta; zato hočemo stati na braniku, kakor smo bili doslej in še krepkeje tudi ob tem najnovejšem režimu, ki tvori nekako prehodno postojanko v belgrajskem političnem loncu.

Debata k volitvam.

Po volitvah v oblastne skupščine.

Volitve v oblastne skupščine so pokazale, da se politične razmere zlasti v Sloveniji normalizirajo. Nastopata le dva tabora. Prvi kapitalističen, ki se deli v verskega in nacionalnega in drugi oni delovnega ljudstva. Nastopata le dva nasprotnika, prvi, ki zastopa posedujoče sloje in drugi, ki zastopa nemaniče. Nas zanima le oni del, ki zastopa nemaniče.

Pri teh volitvah je šlo delavstvo prvič po vojni enotno v volitve in je vsled tega doseglo prav lepe uspehe. Toda pozabiti ne smemo, da je še precejšnje število ljudi, ki so bili naši pristaši, postalo indiferentnih in apatičnih, čemur se seveda ne smemo čuditi, če pomislimo, da se je nad 6 let razdiralo, kar se je prej ustvarilo. S tem, da je bil dosežen enoten nastop pri volitvah treh delavskih frakcij, je končan dolgoleten bratomorni boj. Kulminacija blatenja in sovraštva je prekoračena.

Sedaj, ko se je položaj zboljšal, je potrebno, da gremo s podvojeno silo na delo in tako nadomestimo čimprej to, kar se je tekom 6 let zanemarjalo. Zgraditi je treba na novo to, kar se je doslej razdiralo. Potrebno je torej, da gremo vzpodbujeni po poslednjih volilnih uspehih z novimi močmi na delo. Treba je poživiti že obstoječe organizacije, treba je pa tudi že razpadle na novo ustanoviti.

Vodstvo pokreta mora biti v stalnem kontaktu s svojimi pristaši. V ta namen se mora obdržavati po celi Sloveniji redne članske sestanke, na katerih naj se obravnavajo programatična in načelna vprašanja. Ta vprašanja se morajo reševati izključno na članskih sestankih in ne na javnih shodih. Obdržati bo treba tudi stalne politične shode, na katerih naj se obravnavajo vprašanja splošne politične narave.

Prenehati morajo vsakršni osebni napadi v javnosti. Vse eventuelne razlike, bodisi da izvirajo iz načelnih vprašanj, kakor tudi vsa vprašanja posameznih oseb se morajo rešiti strogo v okviru stranke in ne pred splošno javnostjo. Če bomo na ta način delovali, se bo naša moč vedno večala in bo služila za vzgled sodrugom ostalih pokrajin v državi.

Nikakor pa se ne smemo zadovoljiti z enotnim nastopom o priliki volitev, temveč potrebno je in moramo delovati na to, da ustvarimo tudi enotno delavsko politično stranko in enotne strokovne organizacije. V ta namen nam bodo dobro služila gornja navodila.

Po končanem bratomornem boju pojdimo torej, sodrugi, od enotne volilne fronte k enotni delavski stranki, na kar nam bo mogoče delavski razred voditi od zmage do zmage, dokler ne dosežemo boljše in pravičnejše človeške družbe.

Naročajte in širite „Del. Politiko“!

Defravdacije brez konca in kraja.

Maribor, 8. II. 1927.

Že zopet moramo pisati o poneverbah in bojimo se, da bomo morali rezervirati stalno rubriko samo za poneverbe, tatvine in slično. Dokler smo pisali o takih rečeh, ki so se dogajale tam doli daleč na jugu, smo bili ponosni na to, da se pri nas v kulturno višje stoječi Sloveniji kaj takega ni bati. Toda ta balkanska kuga se je razpasla že tudi pri nas in danes se ne smemo več bahati, da smo mi boljši ljudje.

Še niso akti Jarhove afere zaključeni, pa že imamo novo afero, poneverbe, ki so jo zagrešili zopet železniški uradniki mariborske kurilnice.

Prošli teden in sicer okoli 1. februarja je »falirala« firma Rojko-Vokač, oba blagajnika v kurilnici drž. železnice v Mariboru. Značilno je za upravo najbolj to, da so se poneverbe že davno pred dvema letoma začele in nikdo ni prišel na sled. Ravnotako kot pri Jarhu!

Kdo pa so ti ljudje? To so tisti hudi nacionalpatrioti, ki so od prevrata sem velike kozle preobračali, ki so delavce terorizirali ter jih obkladali z nemčurji, boljševiki, prekucuhi in z državi nevarnimi elementi. Kdo se ne spominja, kaj je uganjal zlasti prva leta po prevratu Jarh. On je bil pravcati diktator, ki je vzel ves nacionalizem in patriotizem takorekoč v zakup. Toda bilo je še več Jarhov, ki so naravnost tekmovali med seboj, kdo se bo bolj prikupil navzgor. Poštene delavce so ti »izobraženi« ljudje neprenehoma denuncirali in preganjali, češ, da zahtevajo vedno večje plače in nimajo smisla za mlado državo. In resnično: marsikateri delavec si ni mogel tolmačiti, kjer vzamejo mnogi uradniki toliko požrtvovalnosti, da morejo leta in leta navzlic tako skromnim dohodkom živeti v takem navdušenju. Toda danes pa že vedo, kako stoji s tem navdušenjem in patriotizmom. Toda take vrste patriotizem bi znal ne le mlado državo ugonobiti, ampak vsako tudi staro in še tako solidno državo bi mogel upropastiti.

V blagajni mariborske kurilnice se je ugotovil primanjkljaj okroglo **282.000 Din.** Toda to gotovo ni vse. Toda ne gre samo za vsoto, ki je formalno manjkala v blagajni, marveč je bila uprava tudi v drugih ozirih oškodovana. Znani so slučaji, ko so ti nacionalni »patrioti« na različne načine sleparili železnico. Med tem, ko se je ene delavce sekiralo in preganjalo, se je drugim izplačevalo poleg hranarine, ko so marodirali, še plačo, in da bo mera bolj polna, še za čezurno delo. To je višek korupcije in za vse to ni uprava vedela ali ni hotela vedeti!

Zato ti velikanski primanjkljaji, zato ni nikoli denarja, ni kredita, zato skrajno mizerne plače, zato znižavanje premij in raznih postranskih prejemkov. Ako bo tako naprej šlo, kot je šlo do sedaj, tedaj moramo obupati in sploh dvomiti, da bi se naš železniški promet zboljšal, da bi prišli kedaj pošteni uslužbenci ter delavci do poštenih in odgovarjajočih plač ter penzij, ker vse požre korupcija ter defravdacije sproti.

Železniško osobje bi moralo ne le v lastnem interesu, temveč tudi v interesu države dobiti vpliv na upravo potom obratnih svetov, ki bi tvorili ob enem tudi kontrolo. Toda višji krogi se tega zakrknjeno branijo, ker se boje nekakega boljševizma od zdolaj, medtem ko v resnici goje boljševizem v najslabšem pomenu besede od zgoraj. G. generalni direktor se baje peča z vprašanjem poslabšanja in podraženja voznih ugodnosti žel. osobju. Potom tega poslabšanja namerava baje od osobja izstisniti nič manj kot **100 milijonov dinarjev** letno. Mislimo, da to ni prava pot k štednji. Pač pa bi mu nujno svetovali, naj vendar enkrat napravi red v upravi, ako je sposoben zato. Ako pa ni sposoben, tedaj naj v imenu patriotizma zapusti svoje mesto in naj isto prepusti drugemu, bolj sposobnemu.

Ako se napravi red v upravi, tedaj bo železnica aktivna, brez večjih persekucij osobja. Železničarje pa pozivamo, da se organizirajo ter si skušajo na legalen način svoj mizerni položaj zboljšati. Zato vsi v Savez železničarjev Jugoslavije!

„Kapitulacija socializma pred fašizmom".

Italijanski uradni brzojavni agenturi se je mudilo, da naznani širokemu svetu najnovejšo vest iz fašistovske Italije, da so socialisti kapitulirali pred fašisti, priznali fašistovske sindikate in sklenili pristopiti vanje — to se pravi, likvidirati svoje razredne delavske strokovne organizacije. Med tistimi, ki so prešli v fašistični tabor da je prišteti tudi znanega starega socialističnega organizatorja ital. delavstva, D'Aragona. Jugoslovanski listi so kajpak tudi hitro hlastnili po tej notici in starina »Slov. Narod« je čez teden dni napravil iz tega celo senzacionalen brzojav, ki ga je objavil na prvem mestu, pod posebno velikimi črkami. Pa je bilo vendar vsakemu poznavalcu političnih prilik v Italiji takoj jasno, da tiči za to fašistično vestjo le fašistična intriga. In res kmalu za tem so se pojavile v francoskih socialističnih listih prav odločne izjave voditeljev italijanskega delavstva, ki so pokazale vso lažnjivost in zlokobno namero omenjene, od fašistov v svet lansirane vesti o socialistični kapitulaciji. Sodr. D'Aragona, ki se nahaja trenutno v Parizu, je objavil pismo, v katerem kategorično dementira, da bi bil priznal fašistovske sindikate in podpisal izjavo za pristop k tem sindikatom. D'Aragonovo pismo priča nasprotno, da hočejo italijanski sodrugi vzdržati tudi pod sedanjim terorjem svoje sindikate.

Taka je torej resnica o tej kapitulaciji socializma pred fašizmom. »Slov. Narod« naj blagovoli sedaj objaviti tudi D'Aragonovo izjavo.

Politične stranke v grškem parlamentu.

Proti koncu preteklega leta so bile na Grškem državnozborske volitve, ki so imele v glavnem značaj boja med monarhisti in republikanci. Bile so torej nekak plebiscit, ki je imel ponovno odločiti med republiko in monarhijo. Republikanske skupine so dobile 143 in protirepublikanske (v glavnem monarhistične) 119 poslancev. Devet komunistov v zbornici ne »priznava« sedanje republike in so všteti v protirepublikansko opozocijo. Grški komunisti niso komunisti v smislu delavskega gibanja v industrijskih deželah, so posebne vrste revolucionarna opozicija, ki živi v glavnem radi nasprotovanja in se odreka vsake odgovornosti.

Grško ljudstvo je demokratično zelo malo vzgojeno. V takih okolščinah Grčija seveda ni idealna republika in še dolgo ne bo. V prilog republike so odločili največ tisti tisoči Grkov, ki so morali iti iz Turčije v svojo prvotno »domovino«.

Organizirano grško delavsko gibanje šteje okrog 400.000 članov, torej več kakor pri nas, toda politično je neorientirano. Komunistični poslanci (9) so dobili štiri tisoč glasov, največ židovskih, v Solunu, in približno toliko od bolgarskih nacionalistov v Macedoniji. Ko so se vršile prve skupščinske volitve v Jugoslaviji, se je istotako dogodilo, da so nezadovoljne nacionalistične manjšinske skupine glasovale za najbolj radikalne liste, pa samo zato, da izrazijo svoje nezadovoljstvo in protest proti obstoječim razmeram in mejam. Grško republiko bo moglo čvrsto utrditi šele močno in enotno grško delavsko gibanje.

Proračunska seja mariborskega občinskega sveta.

(Nadaljevanje.)

S. Bahun je očital klerikalcem demagoštvo, ki so ga uganjali ob volitvah v obl. skupščino s tem, da so poveličevali svojega župana, ki ima po njihovih trditvah silne zasluge pri zgradbi dveh stanovanjskih hiš, kakor pri tlakovanju ene ulice, pri nabavi cestnega valjarja, škropilnega voza in da ne pozabimo: za zgradbo enega stranišča, ki pa še ni izgotovljeno. Pri vsem tem so seveda klerosi popolnoma nedolžni, ker se je občina, kakor že rečeno, silno zadolžila. Sicer pa je naše občinsko gospodarstvo precej podobno državnemu gospodarstvu. Na eni strani se razmetava denar na veliko, da se potem »špara« pri malenkostih. A najbolj pa bolijo večinsko gospodo »visoke« delavske plače, katere se morajo — po njihovem mnenju — **znižati!** (To bodo klerikalci sedaj tem lažje izvedli, ker so volitve že za nami.) Sodr. Bahun je apeliral na blokaško večino, naj enkrat tukaj v občini pokaže svoj demokratizem. Ako znamo kritizirati delo parlamenta, ki se prav niče ne ozira na interese širokih ljudskih slojev, tedaj pokažimo z dejanji, da smo boljši kot so oni v skupščini. Dokler pa delamo isto v občini v malem, kar dela skupščina v velikem, do tedaj nimamo pravice kritizirati delo parlamenta.

Galerija, ki je bila nabito polna, je z viharnim ploskanjem odobravala govornikova izvajanja. To pa je g. župana očividno spravilo iz ravnotežja in je zagrozil galeriji, da jo bo dal sprazniti, ako se bo vmešavala v razpravo. Sodr. Bahun: »Gospod župan, nikar se ne razburjajte! Vi se zavedate, da imate tukaj — kažoč na njegovo blokaško večino — še večino, toda zunaj te zbornice je nimate več!« —

Nato se oglasi k besedi sodrug Petejan, ter naglaša, da je generalna debata politični del razprave ter omenja nepošten volilni boj, katerega so klerikalci vodili proti naši stranki. S. Petejan povdarja potrebo spremembe sedanjega volilnega reda, po katerem dobi relativno najmočnejša stranka polovico mandatov darovanih, kar bije vsaki pravici v obraz in vsled česar so siljene razne sicer si nasprotne stranke delati nenaravne in tudi nemoralne zveze ter kompromise, kar gotovo ni v korist občine. To se najbolj jasno vidi iz sedanjega prepira, ki je nastal v nacionalnem bloku radi županovih volilnih zvez z Nemci. (Reci: Leskovarjevih volilnih špekulacij.) Ako bi veljal čisti proporc, tedaj bi vsaka stranka vedela, koliko in kaj reprezentira. Tako pa ne. Zato zahtevamo mi socialisti, da se uvede zopet čisti proporc.

Ko je še kratko spregovoril sodr. Eržen, je g. poročevalec dr. Jerovšek repliciral na izvajanja socialistov, katerih govore je označil bolj za ulico oziroma za galerijo. Res je galerija, kljub opominu župana, tudi po Petejanovem in Erženovem govoru ploskala. Nato se je šlo v podrobno debato. Vsa poglavja so bila sprejeta, kakor jih je predelal fin. odsek. Večina, kateri so se pridružili tudi Nemci, je strumno glasovala molče. Govoril ni od večine, razen referenta, nihče. Bil se je torej dvoboj samo med socialisti na eni, in dr. Jerovškom na drugi strani. Širša debata se je razvila zlasti pri po-

R. GOLOUH:

Kriza.

10

Socialna drama v petih slikah.

(Dalje.)

V. prizor.

Prva in druga delavka.

Prva delavka: V žive ljudi streljajo . . .

Druga delavka: Psujejo in streljajo vsevprek in s požigi žugajo . . .

Prva delavka: Krvi se jim hoče. Rešite se!

(Vedno bliži hrup prihajajočega sprevoda: godba svira »Naprej zastave slave!« Čujejo se razločno sovražni klici. Streli.)

Prvi delavec: Tu so!

Drugi delavec *(se je izvil iz gruče na odru, z bombo v roki)*: Da, rešite se . . .!

Peter *(drugemu delavcu)*: Žalitev vračaš z žalitvijo, pokolj s pokoljem . . . In, škoda je vašega življenja . . .

Puntar: Škoda je vsakega življenja, tudi njihovega . . . *(Drugemu delavcu):* Daj meni!

Druga delavka: Kaj vendar mislite! Rešite se. Pobili vas bodo!

(Iz ceste se čuje skori prihod godbe in sovražnega sprevoda. Dosedanjemu nemiru in razburjenju na odru je sledil trenutek neme koncentracije.)

Puntar: Pojdite, sem rekel! Čemu silite sêm! Jaz sam in oni!

(Stopi naglo kraj odra sprevodu nasproti in vrže bombo. Eksplozija, nato trenutek globoke tišine, kateri sledi za odrom divji krik in salva strelov. Večina delavcev zbeži. Strel je zadel Puntarja, ki ga Ivan in Martin primeta in odvedeta. Oder se je skoro izpraznil.)

VI. prizor.

(Nekaj z revolverji oboroženih nasprotnikov plane na oder in prime Petra.)

Prvi nasprotnik: Ob plot ž njim!

Drugi: S kroglami ga bomo pribili obenj! *(Pritisnejo Petra ob plot.)*

Prvi *(drugemu)*: Meri! V glavo! . . .

Drugi: Iz zasede ste padli na nas, domenili ste se!

Peter: Merite in sprožite! . . . Jaz vas pomilujem. *(Začuđenje, pavza.)*

Prvi: Ti nas pomiluješ?!

Drugi: On nas pomiluje . . . Misli nase!

Peter: Niste vi krivi . . .

Tretji: Česa nismo krivi? Kako misliš?

Prvi: Povej, kdo je vrgel bombo. Ubijalca navedi, da ga s kroglami prebijemo!

Peter: Žrtve ste . . .

Tretji: Blede se mu . . . Čegave žrtve?

Peter: Tistih, od katerih so tovarne, rudniki in države . . .

Prvi: Norec!

Peter: Tistih, ki ubijajo nas telesno, vas pa duševno. Za ene surova sila, za druge fraze o domovini, za nje delo in življenje naroda, denar in oblast!

Prvi: Domovina ni fraza, je resnica, je narod, je država . . .

Peter: Od tistih so narodi in so države in je tudi cerkev, ki štejejo denar, prebirajo v svojih palačah bilance in si dele dobiček . . . Iz vseh krajev sveta so in ves svet je njihov, čeprav ne nosijo ne krone ne mitre . . .

Drugi: Poznamo to pesem. Dobro so te naučili.

Peter: Za nje, ki jim je domovina denar, ubijamo drug drugega . . .

Tretji: Nismo prišli ubijat . . .

Prvi: Odurne so tvoje besede. Milijoni so padli za to domovino. Niso padli za tiste, ki štejejo denar!

Tretji: Za svobodo naroda, za domovino so padli, ki jo žalite in teptate.

Drugi: Iz sovraštva do nje, ste padli po nas!

Dalje prihodnjič.

glavju: ceste, ulice in javni nasadi, občinski dolgovi, šolstvo, znanost, umetnost ter prosveta in socialna politika. Glede uprave mestne imovine je s. Bahun klerikalcem očital demagogijo, ki so jo uganjali proti prejšnjemu socialističnemu županu, češ, da ni hotel ukreniti potrebnih korakov, da bi prišla mestna občina do primerne najemnine za vojašnice. Pri teh vojašnicah, ki so mestna last, mora namreč mestna občina doplačati vsako leto po več stotisoč dinarjev za vzdrževanje ter popravljanje poslopij, med tem ko plača vojni erar občini samo 30.000 Din letne najemnine. Toda isti dr. Leskovar, ki je bil preje silno »bojevit« za obč. interese, sedi že tretje leto na županskem stolcu in se pridno udeležuje vseh parad, se vozi od časa do časa v Ljubljano in Beograd, pa še ni izposloval od erarja večjih najemnin, dasi ima skoraj dva ducata poslancev na razpolago in je danes menda dalje od uspeha, kot kedaj preje. Ker smo že pisali o tem proračunu, zato ne bomo ponavljali. Omenimo naj le, da je večina vse predloge socialistov zavrnila. Za predlog, da se naj zviša vsota 60.000 dinarjev za knjige šolskim učencem na 100.000 Din, je glasoval s socialisti samo g. dr. Strmšek.

Ko so bile vse postavke sprejete, je župan sejo zaključil in odredil nadaljevanje za pondeljek 31. januarja. Ta drugi del seje, na kateri je šlo za kritje, je bil silno buren. O tej seji poročamo prihodnjič.

Dnevne novice.

Brezposelnost je v celi Sloveniji in v celi državi huda, je pa zlasti v Ljubljani tako velika, da je že skrajni čas, da se nekaj ukrene, da pridejo brezposelni do službe in zaslužka. V Ljubljani je brezposelnost akutna skoro v vseh kategorijah delavstva in nameščenstva — vzlic temu se pa nihče ne zmeni, kako naj ti ljudje živijo. Vlada ne daje brezposelne podpore, nasprotno, še tisti denar zadržuje, ki so ga delavci za slučaj brezposelnosti sami vplačali, delovne prilike pa tudi ni. Kaj tedaj? Ali moremo še brezbrižno preko vsega? Ali naj pustimo brezposelne še stradati in propadati? Tudi zato se nam zdi nujno potrebno, da se čimprej začne s širokopotezno gradbeno akcijo, da pridejo ljudje do dela. Naj se vsaj s produktivnim delom pomaga brezposelnim do zaslužka, ker mora sicer nastopiti huda katastrofa.

Anketni odbor je zopet oživel in Uzunović se že razgovarja z Rade Pašićem o tej neprijetni zadevi. Kakšni so ti Uzunovićevi razgovori z Rade Pašićem, nam ni dano izvedeti, nekoliko bolj jasna nam pa postaja stvar, ko čitamo v listih, da je zastopnik radikalne stranke v anketnem odboru izjavil, da njegova stranka ne more sprejeti poročilo opozicije o korupcijskih aferah. Radikali pa imajo večino v parlamentu le s pomočjo zaveznikov, v današnji situaciji torej le s pomočjo SLS. Kako naj se v tem slučaju poslanci SLS zadržijo. Oni so proti korupciji in ni dvoma, da niso od teh korupcijskih afer prav nič imeli, in da bi tedaj lahko glasovali proti! Pa bodo morali najbrže le pomagati radikalom iz zadrege. Ni lahko biti vladna stranka v naših poštenih buržuaznih političnih prilikah! . . .

Češka država reformira državno upravo. Češka republika je bila precej centralistično urejena, pa je uvidela, da je decentralizacija upravnih poslov za narod in za državo koristnejša, kakor centralizem in je zato sklenila, reformirati državno upravo. Češka republika ima sposobno uradništvo, pri njej se akti rešujejo, birokracija je tam delovna sila, in ne parasitarna in korumpirana sredina — pa bodo vseeno to upravo še bolj izpopolnili. Pri nas pa imamo absolutno nesposobno upravo in vse, kar o tem vemo in znamo, pa se vendarle držimo centralizma — in kakšnega centralizma! — in pustimo, da vse propade. Tako hočejo vladajoče in odločujoče stranke, v prvi vrsti radikalna, in ker ona tako hoče, mora vse propasti. Tako pač pojmujejo te stranke delo za narod in dolžnosti države do naroda!

Cerkvena oblast je odstavila kranjskega dekana dr. Koblerja, ker ji je bil politično neljub. Dr. Kobler, ki je najbrže v cerkvi vršil vneto svoje dolžnosti, je o politiki mislil nekoliko drugače, kakor hočejo v Ljubljani, pa so ga zato odstavili. Za »Jutro« je seveda to nekaj izredno prijetnega, ker se da o tem pisati in pisati — za nas je pa to samo dokaz, da je cerkvena hierarhija danes to, kar je bila vedno — sila, ki hoče vladati nad človeškimi dušami in če le mogoče tudi nad telesom, s politično močjo še toliko raje, kakor s samim verskim vplivom. Tistemu, ki to ni prav, se mora boriti proti njej vedno in povsod z najstrožjo doslednostjo.

»Slovencu« se zdi, da »Delavska Politika« ponatiskuje svoje članke iz »Jutra«, ker je slučajno tudi »Jutro« proti najnovejši belgrajski vladi. »Slovenec« naj nam sedaj pove, če smo ponatiskovali tudi njegove članke, ko smo pisali o demokratih, tako, kakor je bilo takrat »Slovencu« slučajno prav in je zato naše članke ponatiskoval.

Zveza med demokrati in socialisti se pripravlja po mnenju »Slovenčevega« dopisnika iz Maribora, ker napada zadnje čase tudi »Jutro« mariborskega župana. »Jutro« napada šele zadnje čase mariborske večinske voditelje, ker jih prej ni moglo, ker so bili prej klerikalci v zvezi z demokrati. Zakaj naj bi se ravno sedaj zvezali mariborski demokrati z nami, ko so se komaj in šele deloma razvezali s klerikalci, nam ni jasno. Še manj jasno nam je, zakaj naj bi bila po mnenju klerikalnega dopisnika naenkrat zveza z demokrati tako velik zločin, ko so bili še včeraj klerikalci v zvezi z demokrati na mariborski občini. — »Slovenčeva« logika je sploh skozinskoz nelogična. Nekoč so bogoslovci sloveli vsaj kot dobri dialektiki. Javna in šolska vzgoja pač pada.

Edinstvo socialističnega gibanja na Češkoslovaškem. Odnošaji med nemško in češko socialistično stranko na Češkoslovaškem se zboljšujejo. Storjeni so že mnogi koraki za skupne akcije obeh strank, kar bolj in bolj uglaja pot do enotnosti. Sodrug Jaroslav Marek, glavni tajnik češke socialistične delavske stranke, je vsled svojega slabega zdravja odstopil, njegovo mesto pa je dobil s. Vojteh Dundr. — Letni kongres socialistične stranke v Karpatski Rusiji (provinca v Češkoslovaški) se je vršil 5. in 6. dec. v Beregsazu, katerega se je udeležilo 160 delegatov n 260 gostov.

Velika nesreča v Lučah. Revirno gozdarstvo uprave ljubljanske škofije zaposluje v revirju v Lučah v gor. savinjski dolini okrog 40 delavcev-drvarjev. Dne 21. jan. ob pol 7. uri zvečer sta na rižah, koder spravlja uprava les, smrtno ponesrečila dva delavca, ki sta bila takoj mrtva. Druga dva delavca pa sta bila hudo ranjena in odpeljana v bolnico v Celje in tretji v skrbo na dom. Vodstvo uprave tega revirja se izgovarja, da je nesreča nastala vsled tega, ker je bil dan po delavcu, ki je stal na straži, napačen signal, da je delo na rižah ustavljeno, dočim so še spuščali lesovje po rižah, ki je vse 5 nesrečnikov, ki so stali še na rižah in pod rižami, katere je lesovje podrlo, usmrtilo odnosno poškodovalo. Koliko je utemeljen zagovor vodstva uprave, je seveda stvar preiskave. Oblasti pa vprašamo in opozarjamo, odkod ima škofova uprava dovoljenje, da zaposluje svoje delavce po 12 ur na dan in celo v gozdu do 7. ure zvečer in v zimskem času, ko je tema že od 5. ure dalje. Če pomislimo, da to ubogo delavstvo robota za 40 Din plače 12 ur na dan v najhujši zimi in strminah v gorovju, potem ni čuda, da se pripeti tako grozna nesreča po storjeni 11urni službi. Pa naj še kdo trdi, da nismo delavci res svobodni in zaščiteni, saj se tako svobodno, kakor pri nas, ne izkorišča nikjer delavstva, in to po zaslugi posvetnega kakor tudi cerkvenega kapitala.

6odstotno obligacijsko posojilo mesta Ljubljane za zgradbo stanovanjskih hiš so nadalje podpisali: Neimenovani 3000 Din. Neimenovani 20.000 Din. Neimenovani 1000 Din. Paternoster Milan, rač. direktor del. min. fin. 1000 Din. Neimenovana 1000 Din. Šturm Joško, trgovec, 500 Din. Neimenovani 2000 Din. Neimenovani 1000 Din. Neimenovani 10.000 Din. Neimenovani 2000 Din. Neimenovani 3000 Din. Belar Iva, poštna činovnica, 10.000 Din. Puc Rudolf, srezki tajnik v pok. 3000 Din. Neimenovani 5000 Din. Neimenovani 3000 Din. Neimenovani 10.000 Din. Neimenovani 3000 Din. Sešek Ivan, mag. ravnatelj v pok. 1000 Din. Jamnik Valentin 1000 Din. Neimenovani 1000 D. Neimenovani 10.000 Din. Mestna hranilnica ljubljanska 2,000.000 Din. Neimenovani 10.000 Din.

Ljubljanski velesejem. Mednarodna zveza avtomobilskih konstrukterjev s sedežem v Parizu je 24. jan. t. l. priznala VII. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani, ki se vrši od 2. do 11. julija t. l., ugodnim za razstavo avtomobilov in priporoča vsem svojim članom-tovarnam udeležbo. To je zlasti važno za tukajšnje zastopnike inozemskih avtomobilskih tvornic, ker se onih sejmov in razstav, katerih zveza ne priznava, ne smejo udeležiti. Priporoča se, da vsi trgovci navedene panoge takoj prijavijo udeležbo na velesejmu, da si tako zasigurajo ugodne razstavne prostore.

Maribor.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Maribor in bližnjo okolico si je napravilo izpisek iz vseh še nerešenih prošenj tukajšnjega stanovanjskega sodišča in hoče sestaviti natančno statistiko brezstanovanjcev. Ker so prošnje mestoma nepopolne in so nastale morda kake spremembe, naproša društvo vse brezstanovanjce (zaščitene in nezaščitene, člane in nečlane), da javijo čimprej, najkasneje pa do 15. februarja t. l. ustno ali pismeno sledeče podatke: Ime, stan, poklic, število družinskih članov, velikost stanovanja, sedanje bivališče in eventuelne druge podatke, ki jih smatra za važne. Obenem naproša društvo vse obrtnike, ki jim je bila najemnina za stanovanje ali lokal neprimerno zvišana, da javijo velikost stanovanja oz. lokala, predvojno in sedanjo najemnino in da li ogroža najemnina njihovo eksistenco. Ker rabi društvo omenjene podatke neobhodno za svoje nadaljne delovanje, zato prosimo vse gori omenjene brezstanovanjce ter obrtnike, da pošljejo sigurno naprošene prijave na »Društvo stanovanjskih najemnikov«, Maribor, Rotovški trg štev. 1.

Pri Borzi dela v Mariboru dobi delo: 10 hlapcev, 24 viničarjev, 15 majarjev, 1 sedlar, 1 pek za izdelovanje keksov, 2 trgovska potnika, več vajencev (ključavničarske, mlinarske, mizarske obrti ter trgovske stroke); 16 kmečkih dekel, 4 sobarice, 10 služkinj, 7 kuharic, 2 strojni pletilki, 2 gospodinji, 1 vzgojiteljica, 1 gostilniška kuharica, 2 varhinji, 4 postrežnice, 4 pomožne delavke, 2 perici, 1 natakarica, 1 šivil. vajenka.

Celje.

Občni zbor krajevne organizacije SSJ, ki se je vršil v nedeljo, je pokazal, da se celjsko delavstvo začenja bolj zanimati za politično organizacijo. Oni, ki so mislili, da bo vsled manjšega števila glasov, ki jih je stranka dobila pri oblastnih volitvah, nastalo med celjskim delavstvom mrtvilo, so se motili. Ako povemo, da je samo v preteklem tednu pristopilo v organizacijo 15 novih članov, je že to dokaz, da napredujemo. Poročila in sledeča jim stvarna in temeljita debata so tudi pokazale, da se celjsko delavstvo zaveda bodočih nalog. V naslednjem podamo kratko poročilo o poteku občnega zbora: O političnem položaju je poročal s. Komavli, o občinskih zadevah pa ss. Koren in Hrastnik. Nato so sledila poročila funkcionarjev, iz katerih so razvidni sledeči podatki: Od zadnjega izrednega občnega zbora, ki se je vršil avgusta meseca 1926, je imel odbor 17 sej; vršila sta se dva članska sestanka in več zaupniških sej, en javni ter devet volilnih shodov. Krajevna organizacija šteje sedaj 167 redno in 88 neredno plačujočih članov. Vsekakor lepo število, ki pa se bo podvojilo, ako gremo vsi — v Celju in okolici — na delo po smernicah, ki smo si jih v nedeljo začrtali. Sodrugi, na delo in naprej! — Imena članov novega političnega odbora in na občnem zboru sprejete resolucije objavimo v prihodnji številki.

Ljudska univerza kot sredstvo za pobijanje marksizma. Na Ljudski univerzi je profesor Lilleg že pred tremi meseci začel predavati o Fordu in njegovih vrlinah. No, predavanje se je na vse zadnje izcimilo v dolgo filipiko proti marksizmu in socialističnim načelom. Od Fordovih avtomobilov je g. predavatelj srečno priromal med drugim do trditve, da so edini amerikanski milijarderji rešili in še rešujejo socialno vprašanje, da ruski delavci najdejo v kruhu, ki ga pečejo konzumi, cigaretne odpadke, ščurke, miši in podgane, nasprotno pa se menda dobi v kruhu, ki ga pečejo v Fordovih konzumih, same zlate dolarje. Samo rešpekt do starega g. profesorja nam brani, se o tem znamenitem predavanju določneje izraziti. Poskrbeli pa bomo v najkrajšem času, da bodo celjani slišali tudi drugo plat zvona in da bodo nekateri gospodje, ako bodo hoteli, imeli priliko biti poučeni o najosnovnejših pojmih marksizma, ki ga tako slabo poznajo, da jih z lahkoto vsak priprost delavski zaupnik pobije.

Da se ne pozabi. »Voditelj slovenskega naroda«, dr. Korošec, se je na celjskem volilnem shodu o nekaterih ministrih in velikih županih izrazil tako nelaskavo, da si Koroščevih opazk na račun aktivnega ministra in velikega župana z ozirom na tiskovni zakon ne upamo napisati. Ker je na omenjenem shodu dr. Korošec tudi svečano izjavil, da dokler so taki ljudje v vladi, SLS ne more in noče v vlado, in ker so dotični ministri še vedno v vladi, bi prosili za pojasnilo, ali so se od tedaj poboljšali ministri, na katere je bil dr. Korošec tako hud, ali je postala SLS nepoštena, da sedi v vladi z onimi, katerim je g. Korošec na onem shodu dal tako slabo spričevalo.

Ptuj.

Združene delavske strokovne organizacije v Ptuju priredijo v soboto, dne 12. t. m. — začetek ob 19. (7.) uri — predpustno veselico, ki se bo vršila v vseh prostorih kavarne in gostilne »Slon«. Sodeluje del. pevsko društvo »Naprej«. Maske imajo vstop proti legitimaciji. Spored razviden na lepakih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz slovenjgraškega okraja.

Nekaj je treba, da še spregovorimo o volitvah v oblastno skupščino v slovenjgraškem srezu. Pred par dnevi me je vprašal star delavec, kako so izpadle volitve v oblastno skupščino. Povedal sem mu resnico, koliko smo združeni napredovali v vseh občinah slovenjgraškega sreza; začudil se je stari sodrug in rekel: »Vendar enkrat, vendar so ljudje začeli premišljevati!« Veselilo ga je, ko sem mu povedal, koliko smo dobili v posameznih občinah vsled tega, ker smo skupno nastopili. Povedal sem mu moje in mojih sodrugov mnenja, da je bilo razkola dovolj in da je treba vendar enkrat stopiti složno na plan, zavihteti pogumno naš prapor, kakor tedaj, ko smo bili enotni in da mora biti zato za vselej konec medsebojnih bojev v proletarskih vrstah. Saj smo bili vsled razcepov prišli že ob vsako moč in rešpekt — nobenega

spoštovanja nismo bili več deležni, ravnalo se je z nami slabše kot s srednjeveškimi sužnji. Izpregledali smo, ampak ne vsi. Tudi v onih krajih še ne, kjer smo nastopili enotno. Vam, kateri se trkate na prsa kot večletni, celo 30letni socialisti, in ravno vi nam bi morali pokazati pot, pa na žalost ste postali kapitalistični hlapci; še slabše, udali ste se za pol škafa krompirja. In ni vas sram, da ste s tem pomagali še tretjemu, klerikalnemu kandidatu do mandata! Judeži ste bili! Pa bomo vendar obračunali tudi z vami, ki ste prej forsirali enotno fronto, — in danes? Zapomnili smo se vas!

Vse naše sodruge veseli uspeh delavstva pri teh volitvah, zato bodo sedaj ti sodrugi in tudi sodružice pridno delali, da se delavska enotnost dogradi in učvrsti! Na pravi poti smo, sedaj pojdemo od uspeha do uspeha. Delati moramo soglasno in pridobivati nove člane v vseh organizacijah; vsak član mora biti bojevna sila, z vsakim novim članom moramo biti močnejši, ne samo po številu, marveč tudi po aktivnosti.

Sodrugi! Sedaj treba misliti, kako napravimo veliko in enotno našo socialistično stranko, misliti, kako združiti vse v močno borbeno stranko; v tej smeri treba delati povsod in videli se bodo kmalu uspehi.

Kličem vam: bodimo borbeni, bodimo enotni, bodimo aktivni, da rešimo proletariat in ga povedemo v bodočnost svobode in enakosti!

K. A.

Šoštanj.

Seja krajevne politične organizacije se ponovno sklicuje za petek, dne 10. t. m. ob 7. uri zvečer v Zadružnem domu. Na dnevnem redu je med drugim določitev občnega zbora in dopis odstopivšega predsednika Rožiča. Udeležba na seji je dolžnost za vse člane in ne samo za odbor. Posebna vabila se ne bodo pošiljala.

»Svoboda« Šoštanj sklicuje vse svoje člane in članice na važen sestanek, katerega naj se udeleži vsak član brez izjeme. Sodrugi, ne tratimo časa, pustimo osebnosti, pripeljite nove člane, agitirajte itd. Pokažite, da ne spimo. Sejati moramo, da bomo želi. To naj bo naš klic! Delajmo vsi, ne samo odbor ali sklicatelj sej! — Na seji se bodo obravnavale važne stvari, ki jih ne more rešiti par ljudi. Zato pridite vsi in povejte od ust do ust, da je seja važna in da naj se je vsak udeleži. Sestanek je v četrtek ob 7. uri zvečer v tajništvu v »Zadružnem domu«.

Nova šola. Čuje se, da se bo zidalo pri nas novo ljudskošolsko poslopje. Načrti so že projektirani. Pogajanja za oddajo raznih del pri stavbi so tudi v teku. Stavba bo stala na lepem prostoru in zadostno vstran od glavne ceste. Spredaj ob glavni cesti je prostoren vrt, zadaj pa velik travnik. Gleda naj se le, da bo simetrija stavbe in nje notranja razdelitev pravilna, da se ne ponovi slučaj, kot pri ostalih večjih stavbah.

Del. tel. in kult. društvo »Svoboda« Šoštanj vabi vse svoje člane in članice ter prijatelje na veliko maškarado, ki se bo vršila v soboto, 19. febr. v Zadružnem domu. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 5 D, za maske 3 D. Med plesom bodo tudi razni šaljivi prizori. Bufet, kitajska pošta, šaljiva pošta. Ne zamudite in pridite na krofe, ki bodo prav poceni. Dostojne maske dobrodošle. Najoriginalnejša maska dobi lepo nagrado. Igra zbor »Svobode« v Šoštanju. Ker je čisti dobiček namenjen izobraževalnim namenom, pričakujemo obilno udeležbe. Odbor.

Zagorje ob Savi.

Že neštetokrat je delavstvo rudnika Kisovec ogorčeno protestiralo proti šikanam, ki se izvajajo nad njim od strani obratnega vodstva tega rudnika. Stavkalo se je. Ovadbe so se delale na pristojne oblasti. Ali vse zastonj. Tukaj je in ostane parola: ali toliko storiti, ali pa poginiti. In res, efekt tega se že prikazuje v številnih žrtvah, ki jih tukaj delavstvo doprinaša. Prejšnji teden so se kar trije rudarji težko ponesrečili.

Največjo zaslugo pri tem šikaniranju pa bo vendar le imel neki novopečeni inženjer, kateri v svoji tehnični izvedenosti gre tako daleč, da podrejenim paznikom levite bere zaradi prelojalnega obnašanja napram delavstvu, češ, saj se jih ni treba nič bati; komunizma in socializma ni več. Zdaj smo mi gospodarji situacije in to bomo tudi ostali.

Da, g. inženjer, res je, da so vloge za enkrat v vaših rokah. Ali pomnite, da se kolo časa suče in to v prid tistih, katerih žrtve so sad take brezsrčnosti. Da, kmalu pride čas, ko se bo ljudem slabega zdravja, zdravje še bolj poslabšalo.

Ruše.

V našem kraju imamo lepo vrsto posebnosti, take, ki so žalostne in neprijetne, pa tudi take, ki so za smeh in kratek čas. Originalnih ljudi n. pr. v našem kraju nikakor ne manjka, njihov vreden reprezentant je pa neki tukajšnji velemož, ki nosi ponosno šaržo vratarja in ki jemlje to svojo šaržo tako tragično resno, da gre vsem na smeh. To vam je marcialen človek, poln vojaške discipline in tradicije, pravi ruški vratarski Hindenburg, ki dela red in gleda na uro in se peha in kriči in krili in piše in skuša uveljavljati svoje postave s strahovitim železnim . . . »Holzparagraphom«, ki bi se moral seveda v tem slučaju pravzaprav imenovati . . . »Eisenparagraph« — no, pa to ni glavno, važnejše je to, da ima ta njegova železna palica in da rode njegova žuganja vedno ta čudni rezultat, da se palica obrne navadno proti njemu in da se njegova žuganja pretvorijo v težke udarce, ki padajo po njegovi modri glavi in po njegovih častitljivih plečah. Kratkomalo, mož je samo zato tukaj, da jih »fasa« in »fasa« in da mu ni tega »fasanja« nikoli zadosti, nasprotno, tako se mu je že privadil, da mu je za tako »fasanje« več kakor za toplo kavo ali čedno kosilce. Zato tudi ne opusti nobene prilike, da ne bi koga izzival, in to izzivanje in sitnarenje in šikaniranje traja tako dolgo, dokler ne pride dotični ob vso božjo pamet in tradicionalno slovensko potrpežljivost, pa mahne po njem in mu potipa kosti in potrka na glavo. Vsak drug navadni zemljan bi bil že zdavna omahnil, njegova duševna in telesna odpornost za take dnevne kosti potipljajoče vaje bi mu bila odpovedala — našemu vratarskemu Hindenburgu so pa taki pretresljaji to, kar je drugemu sveža kopelj. Očitno je, da on dela vse to iz neke duševne zamaknjenosti, iz neke preobilice razuma in obenem nekega prirojenega nagnjenja do romantike in obenem, vsaj v pogledu udarcev, pozitivnih udarcev — da dela kratkomalo vse to iz nekega apostolata, kajti zaradi njegove vratarsko-skromne mesečne plače se to res ne izplača in tudi bogve kako sijajne službene kariere mu to ne more prinesti. Originalen je ta naš ruški Cerberus in prijetne so zgodbe o njegovih junaštvih, delavci pa imajo te njegove originalnosti že zadosti in bi že radi imeli mir. Zato mu prav toplo priporočajo, naj že neha s svojimi sitnostmi in šikanami.

Pobrežje pri Mariboru.

V nedeljo, 6. februarja, se je vršil občni zbor tukajšnje podružnice »Svobode«, kateri je bil precej dobro obiskan.

Pri otvoritvi zborovanja je predsednik s. Pavalec navzoče spominjal na umrle člane »Svobode« ss. Vogrinec Lojzeta, Cvilak Vinkota in Rakuš Ivana, kateri so vedno z vsemi svojimi močmi delovali v procvit podružnice, ter jih danes ni več med ostalimi borci za kulturni procvit delavstva v Pobrežju. Navzoči so poslušali predsednikove besede stoje

Nato je s. tajnica Katica Praterjeva prečitala zapisnik zadnjega občnega zbora in nato podala poročilo o delovanju podružnice.

Predsednik s. Pavalec je poročal o težkočah, ki jih je imela podružnica v tem društvenem letu zlasti s pevskim odsekom, ki je radi pomanjkanja pevcev večkrat z delovanjem prenehal. Upati pa je sedaj, da bode bodoče delo rodilo obilno uspehov. Kar se tiče podružničnega premoženja, se je isto napram prejšnjemu letu izboljšalo, predvsem knjižnica, ki se množi in čita. Občani prav pridno segajo po društvenih knjigah. Knjižnica šteje 400 prav dobrih knjig in tudi več brošur.

Iz poročila blagajnika je bilo razvidno, da je tudi tukaj vse v polnem redu in da je podružnica kljub ogromnim izdatkom za krajevne potrebe v svrho povzdige kulturnega dela, si znala naložiti še nekaj denarja. — Podružnica je imela preko 3000 Din dohodkov in 2600 Din izdatkov v tem letu. Tudi posamezni člani so si svojih nalog svesti, saj so se zbrali 4 člani, ki so iz svojih sredstev kupili harmonij, katerega so odstopili podružnici na razpolago.

Hvala gre tudi vsem onim, ki so darovali društvu lepe vsote in s tem pripomogli do rednega delovanja. Darovali so: lovci v Pobrežju povodom njihove veselice 150 Din, g. Gustinčič 100 Din, g. Renčelj, trgovec, 20 Din, g. Fries 10 Din, g. Jelenc 39 Din, prvomajski odbor v Pobrežju 800 Din, Delavsko hranilno in posojilno društvo r. z. z o. z. v Mariboru 500 Din, nadalje je občina Pobrežje od zaprošenega zneska 1500 izplačala 750 Din. Vsem tem darovalcem je občni zbor izrekel iskreno hvalo.

Člana kontrole ss. Pečar in Čeh sta poročala, da sta našla vse v lepem redu in sta izrekla polno zaupanje dosedanjemu odboru.

Izvolil se je štiričlanski odbor za predlagnje novega odbora. Predlagani so bili v novi odbor: Predsednik s. Pavalec Franc; podpredsednik s. Kögel Matjaž; tajnik s. Mihevc Josip; namestnik s. Pečar Fr.; blagajnik s. Budja Martin; I. nam. s. Prater Katica; II. nam. s. Feraš Jos.; odbor: ss. Simonič Jože, Potočnik Jože in Stržina Karol iz Pobrežja, s. Nerat August za Tezno, s. Polegeg Adolf za Maribor V. okraj. Nadzorstvo: ss. Železnik Blaž in Čeh Jože za Pobrežje, s. Bombej Franc za Tezno. Knjižničar s. Budja Martin v Pobrežju. Arhivar s. Pečovnik Miroslav v Mariboru. Vsi so bili soglasno izvoljeni.

Nadalje se je obravnavalo okrožnico, poslano od centrale ter se je sklenilo nadaljevati z debato o tem prihodnjič. — Sklenilo se je nadalje darovati telovadnici DTE v Studencih 10 Din z opombo, da ta znesek ni namenjen za spominski žebelj.

Ker je bilo že precej pozno, je občni zbor pooblastil novo izvoljeni odbor, da nadaljuje delo, ki spada v delokrog občnega zbora, na prvi prihodnji seji. tz.

Studenci pri Mariboru.

Prednaznanilo. Delavska Telovadna Enota Studenci pri Mariboru naznanja, da se bo 14. na 15. maja 1927 vršila slavnostna otvoritev njene nove telovadnice v Studencih. Ob tej priliki se zberejo v Studencih delavske skupine iz cele države na skupni proslavi in obhodu. Vsled tega se druga društva naprošajo, naj ne prirejajo v navedenih dneh nikakih prireditev. — Veselični odbor.

Vuhred.

V našem kraju se slišijo po vsakih volitvah prav neverjetne stvari o postopanju pri volitvah in o represalijah tukajšnjih mogotcev. Izgleda, da tu postave ne veljajo kakor drugod, ker nekateri uganjajo kar hočejo. En slučaj: Sliši se, da so pri volitvah v oblastno skupščino volili taki, ki so šele 20 let stari in še manj, samo da so glasovali za takozvano SDS, odnosno za tukajšnje velike gruntaže, za katere menda ne velja zakon, ki določa, da mora biti volilec 21. let star. Če že imamo »Obznano« in podobne naredbe, naj bi se uveljavila »Obznana« in te naredbe proti takim, ki se ne drže zakona in upropaščujejo naše gospodarstvo. To je moje mnenje. Poklicani činitelji pa naj doženejo, koliko je na gori omenjeni javni govorici resničnega.

Kino.

KINO »DIANA«, STUDENCI

Od torka, dne 9., do vključno petka, dne 11. februarja: **»Lia de Putti«** v prekrasni drami: **»Komedija življenja«**. Ljubimec publike, Alex Swiborne, je dovršil sezono na velemestnem gledališču. Prost vseh obvez napram gledališki upravi, potuje na oddih. Stoječ na hodniku drvečega brzovlaka, poleg izhoda, ne sluti, da ga zla usoda spremlja. On se nasloni na vrata drvečega vlaka, katera se odpro in on pade ter obleži močno poškodovan na progi, kjer ga najde železniški stražar, kateri ga odpravi v bližnje selo. Tam gostuje potujoča komedijantska skupina. Swiborn spozna siromašno, a divno sentimentalko, v kateri spozna izvanreden igralski talent. S svojim vplivom jo spravi v velemesto, kjer postane ena najznamenitejših in najbolj priljubljenih igralk. Slavno in polno življenja jo ljubi Swiborn in misli, da ga ljubi tudi ona. Ona vendar ne smatra ljubezen za dolžnost in vrača ljubezen mlademu in bogatemu princu, kateri jo tudi poroči. Swiborn, preganjan od ljubosumnosti, rani mlado igralko pri nekem nastopu. Usoda . . . sledi zapor, in zopet svoboda. In ona? Da, ona! Zopet je ozdravela in živi v sreči in ljubezni s svojim možem. — Komedija . . Kaj ni celo naše življenje ena sama komedija in mi vsi sami komedijanti!? . . . — Pride: **»Cobra«**. V glavni vlogi poznani Rudolfo Valentino.

Širite naš list!

KLOBUKE, ČEPICE, OBLEKE,

perilo, čevlje, dežne plašče, dežnike, palice, nogavice i. t. d. kupite najcenejše in najboljše pri

Jakob Lah, Maribor, samo Glavni trg 2.

Zbirajte za tiskov. sklad!

PRODUKTIVNA ZADRUGA KROJAČEV
R. Z. Z O. Z. V MARIBORU, RUŠKA CESTA ŠT. 5
se priporoča za izdelovanje obleke za dame in gospode po meri. — Lastna zaloga češkega in angleškega sukna vseh vrst. — Solidna postrežba.

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.
Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324
Prodajalne v Slomškovi ulici štev. 2 in na Glavnemu trgu štev. 18.
Moderno in higiensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarne pri vseh prodajalcih peciva **na zavarovalno znamko D. P.**

Tiskar: Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavnik Josip Ošlak v Mariboru. — Za pokrajinsko načelstvo SSJ za Slovenijo izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru.